

בהוצאה לאור

הרמב"ם וגניזת קהיר

בעריכת מרדכי עקיבא פרידמן

ר' משה בן מימון נולד בקורדובה שבספרד, חי את רוב חייו בפֶּסטאט שבמצרים, היא קהיר העתיקה, ונפטר שם בשנת 1204. באותו זמן ובאותו מקום, בבית כנסת הירושלמי שבפֶּסטאט, שנודע לימים כבית הכנסת בן עזרא, נמצאה גניזת קהיר, אוצר בלוס של כתבי יד בלים. איש הרוח המופתי ומאגר הכתבים העתיקים הייחודי שינו את עולם החוכמה והמחקר לדורותיו באופנים בל יסוערו. חקר מאות אלפי קטעי הגניזה נמשך מאז סוף המאה התשע-עשרה. רבים מהקטעים זורעים אור חדש על חיי הרמב"ם, על הנהגתו ועל כתביו.

בשנת תשס"ה (2005) נערך באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ערב עיון לציון מלאת שמונה מאות שנה לפטירתו של הנשר הגדול. ערב העיון התייחד בנושא שכולו המפגש של החכם ואוצר החוכמה: 'הרמב"ם וגניזת קהיר'. המחקרים המתפרסמים בספר זה מבוססים על שתיים מן ההרצאות בערב העיון.

תוכן העניינים

פתח דבר

מרדכי עקיבא פרידמן

עיונים בתרומת הגניזה לחקר הרמב"ם

שמה יהודה פרידמן

משנה תורה: הנוסח הראשון בכתובת ידו של הרמב"ם

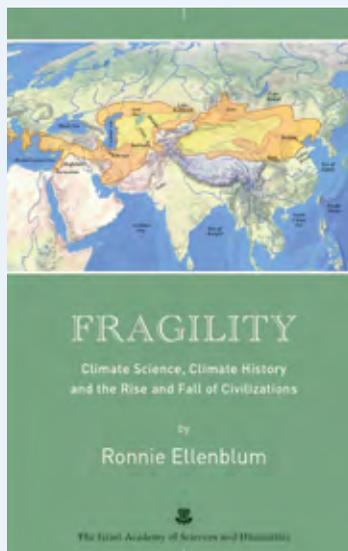
תשפ"ד/2023. n + 427 + vii עמודים. 15 x 24 ס"מ. כריכת בד

Fragility

Climate Science, Climate History and the Rise and Fall of Civilizations

By Ronnie Ellenblum

השפעתם האפשרית של שינויי אקלים על גורלן של חברות ותרבויות אנושיות אולי לא הייתה מעולם במוקד תשומת הלב כפי שהיא כיום, אך יכולתם לפגוע באספקת המזון שהחברה תלויה בה מלווה את האנושות משחר קיומה. ל"שבריריות" הזאת, כפי שרוני אלנבלום ז"ל מכנה זאת בספרו החלוצי, היה חלק בעלייתן ובנפילתן של אימפריות וממלכות לאורך כל ההיסטוריה.

עם זאת, בחלק הארי של המאה העשרים נרתעו מרבית חוקרי ההיסטוריה והחברה מִחקר השפעתם של אירועי אקלים על תולדות האנושות. בחלקו הראשון של הספר אלנבלום עוקב אחר מסלולו של חקר האקלים מראשיתו ומתחקה על שורשי הרתיעה הזאת. הוא מוצא אותם לא רק בחוסר היכרותם של חוקרים במדעי הרוח והחברה

עם שיטות המחקר של המדע הניסויי אלא גם בשימוש הפסול בשיטות אלו שנעשה במדעי החברה בפנייתם המסוכנת אל תאוריות איגניות בעשורים שלפני מלחמת העולם השנייה. אלנבלום קורא בספר למפגש חדש בין המחקר ההומניסטי ובין המדעים הניסוייים ומראה עד כמה מפגש כזה עשוי להיות פורה וחשוב. הוא מציב זה מול זה באופן מלומד ומאיר עיניים תיאורים המתועדים בכרוניקות מימי הביניים ומן העת העתיקה ונתונים שאובים ממחקרי אקלים מודרניים ומראה את השפעתם המכרעת של גורמים אקלימיים על עלייתן, פריחתן, שקיעתן והתמוטטותן של האימפריות הגדולות מן העבר.

רק כך, הוא מסכם, נוכל להבין איך, ובאיזו מהירות, שינויי האקלים עשויים להשפיע על עתידנו ולהתכונן לתהפוכות שהם עומדים להביא עימם.

תשפ"ד/2024. ב + 372 + ii עמודים. 15 x 24 ס"מ. כריכה קשה